

JMÉNO Jan Nejedlý, Jakub Šofar

PŘEDMĚT **PO PRÁCI**
JE POŘÁD LEGRACE

LEXIKON LIDOVÉ TVOŘIVOSTI Z DOB
BUDOVÁNÍ KAPITALISMU

Bizbooks

Po práci je pořád legrace

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Jan Nejedlý, Jakub Šofar
Po práci je pořád legrace – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Kohn sedí s Roubíčkem u kafe.

Roubíček čte z novin: „Tady píšou,
že prej jsme naši českou zemičku
zaprodali Americe a Západu.“

Kohn na to: „A tady zase píšou,
že jsme ji prodali Rusku a Číně.“

Roubíček se zasní a povídá:
„Stejně je to krásný – prodat takovej aušus dvakrát!“

Český vtipálek v hypermarketu svobody

(předmluva)

V roce 1989 se mnohé změnilo.

Najednou bylo všude plno horolezců. Slaňovali ve městech z vysokých budov a sundávali z nich nápisy, které ztratily platnost: *Se Sovětským svazem na věčné časy!*, *Úkoly XVII. sjezdu splníme!*, *Komunismus – náš zítřek...* Místo nich přibýly nápisy nové: *Banka inspirovaná klienty*, *Pepsi věci*, *Žádný kec*, *Myslím to upřímně...*

Doba se změnila.

Šeď stranických sjezdů, pietních aktů a plenárních zasedání se zalila barvami svobody. Namísto unifikovaných tesilových soudruhů se na demokratických kandidátkách vyrojily i takové partaje jako Strana přátel piva, Nezávislá erotická iniciativa nebo Důchodci za životní jistoty, jejichž předseda se vsadil, že když jeho strana ve volbách neuspěje, sní před televizními kamerami živého brouka. A snědl.

Doba se změnila a politika se změnila.

Sotva herci a herečky dokonali sametovou revoluci, začali se objevovat na plakátech privatizačních fondů nebo na volebních billboardech. Lidé jim v noci přikreslovali pod ústa bubliny s nápisy jako „Jsem čůůůrák, nevolte mě!“, ale jinak se zdálo, že politický humor vyhynul. On se sice časem vrátil zpátky, ale lidé už si v nové době vtipy moc nevyprávěli. Přeposílali si je mailem nebo po sociálních sítích, nejčastěji v podobě obrázků a videí.

Doba se změnila, politika se změnila a změnil se i humor.

I

Lexikon *Po práci je pořád legrace* navazuje na trojici předchozích svazků *Po práci legraci I–III*, které zachycovaly folklorní žertování z časů socialismu. Tento díl, který zaznamenává výkony vtipálků od sametové revoluce po současnost, nese podtitul *Lexikon lidové tvořivosti z dob budování kapitalismu*.

Zaužívaný, leč matoucí termín kapitalismus si zaslouží malou odbočku. Revolucionáři jím začali řinčet někdy na konci 19. století označující takto prohnitý systém, který chtěli zbourat. Dodnes má kapitalismus negativní auru; uvnitř tohoto slova je vyvrtná nora plná nakřečkovaného kapitálu a dělnických mozolů z krepáku přišpendlených na nástěnku v agitačním středisku. Je to verbální služebník *jejich* ideologie, *jejich* myšlení, které jsme si nechali vpravit pod kůži.

Takzvaný kapitalismus uplynulých třiceti let, o kterých bude řeč, není nic jiného než přirozený stav společnosti, nikoli ideální, ale demokratické společnosti založené na svobodě slova, volném podnikání a otevřených hranicích. To, že jsme nedokázali naši dobu pojmenovat po svém, nás bohužel usvědčuje, že jsme minulost v sobě stále ještě nepřeprali.

A jaký tedy za *kapitků* lidový humor byl?

II

V něčem zůstal tuzemský humor starosvětský jako libeňský plynojem, k němuž žertěři přirovnávali potentáty za protektorátu (Emanuel Moravec) i za socialismu (Nikita Chruščov) a jehož kulovitý tvar posloužil v nové době také jako předobraz holohlavého ministra zdravotnictví Tomáše Julínka z ODS.

Ale v leccems se humor zas významně proměnil. Největší novinky se udály dvě – šprýmaři ztratili společného nepřitele a našli nové působiště.

S pádem komunismu přestala platit rovnice *my* versus *oni*, kde oni mohli i za to, že prší moc nebo málo. Monolitický bolševik se rozdrobil na *modré svazáky* (ODS), *oranžgutany* (ČSSD), *oháče* (Občanské hnutí), *koblihy* (ANO), *zemandrtálce* (Zemanovci), *pitomivce* (SPD) a další a další. Každý začal stranit někomu jinému a najednou jsme se přestali smát stejným vtipům o politice.

Druhou výraznou změnou se stalo většinové přestěhování humoru na internet, což mělo také své důsledky. Verbální stránka se upozadila na úkor obrazové. Internetové vtipy mají jinou strukturaci, jiný timing, postupně se rozbalují, mění, hýbou, jsou interaktivní, do dvourozměrné knihy vlastně nepřenositelné.

Díků moderním technologiím došlo též k podstatné demokratizaci humoru. Už to nebyla jen vyvolená suita z *Dikobrazu*, kdo byl schopen servírovat národu pravidelné dávky legrace včetně koláží, fotomontáží, animace či videoskečů. V dějinách humoru bude tato doba jednou nazvána érou Photoshopu, ale také Facebooku, Instagramu nebo Twitteru, jehož tweety – mimochodem – přinesly do lidového humoru žánr aforismu, který se dříve ve folkloru téměř nevyskytoval. Cenou, jíž vtipálci za tuto virtuální svobodu platí, je však roztržštěnost a marginalizace jejich výstupů.

A pak je tu ještě jedna ošemetná věc. Rychlost. Internetový humor je neuvěřitelně hbitý. Něco se stane a v řádech desítek minut se začnou objevovat první posměšné šlehy. A tak se to zběsilým tempem řítí neustále. Jedna kauza střídá druhou, jež vzápětí upadá v zapomnění. Anonymní vtipálek na sociálních sítích je jako vlk běžící zimní krajinou, který za sebou ocasem zametá stopy ve sněhu. Ke starším kouskům se vrací obvykle už jen netnografové či zarputilí digitální urbexeri. Ani samotné technologie totiž nejsou k nějaké velké archivaci přívětivé. Zkuste se na facebookové stránce prokutat deset let zpátky do historie a zavaříte si kompjút. Naše kniha tak vrací novodobému humoru alespoň drobet paměti.

A o čem že se v posledních třiceti letech žertovalo?

III

Jako vždy o papaláších, prominentech, celebritách, kýčovitě pop kultuře, módních výstřelcích, aušusovém zboží, nefungujících službách, megalomanských stavbách, erárních zlodějnách, ale i o otravné reklamě, bulváru, pornografii, moderních technologiích, sociálních sítích, poklonkování angličtině atd. atd.

Po roce 1989 téměř vyhynuly anekdoty o Rusech, nepočítáme-li ty proruské, které se nám putinovská kyberpropaganda snažila podstrkovat. Vtipů na odtržené Slováky ubylo, zato přibýlo těch na Brňáky. Neprůstředného majora Stierlitze vystřídal Chuck Norris, podobně jako geniální sovětské vědce nahradili v anekdotách neomylní vědci z USA. Ani legendární rozhlasová stanice neumlkla. Viz: Dotaz na rádio Jerevan: „Může být něco horšího než Věci veřejné?“ Odpověď: „ANO.“ Skvěle si lidový humor poradil i s aktualizací těch nejotřepanějších klišé: „Před volbami všude Babiš. Na billboardech Babiš, v televizi Babiš, v novinách Babiš. Člověk, aby se bál otevřít seznam spolupracovníků StB...“

Stejně jako za komunistů i v nové době vtipálci všelijak přehýbali bankovky, v jejichž záhybech už nehledali zpotvořeného Gottwalda, nýbrž třeba Usámu bin Ládina. A jestliže dříve umísťovali potměšilí knihkupci do výloh vedle sebe knihy s výmluvnými tituly (*Chceme žít, Ve stínu mrakodrapů, Daleko od Moskvy*), dnes můžete zahlédnout ve výloze nápis „Zátiší s prezidentem“, pod nějž bujarý knihkupec vyskládal svazky *Jak jsem se mýlil v politice, Sobecké prasátko, Kniha o kundě a Bližší lišky*. Namísto vysmívaných soch Lenina se žertěři vyřádili na současných extravagantních skulpturách moderního umění. Kupříkladu měděná plastika Spravedlnost, jež stojí v Brně před správním soudem a představuje muže zvedajícího kvádr, z něhož vytéká voda, dostala název *Exekutor odnášející pračku*.

A mnohé spojnice bychom našli i v jazyce. Husákovo *gustapo* vystřídalo *grosstapo* Stanislava Grosse. *Klukokracii* agilních vysokoškolských svazků nahradil *kindermanagement* mladých šéfků nadnárodních firem, kteří mistrují staré zaměstnance. Sametové heslo Konec vlády jedné strany! metamorfovalo na protibabišovských mítincích ve slogan *Konec vlády jedné straky!* A jestliže *Husákovo ticho* bylo označením tunelu, který před budovou ÚV KSČ svedl dopravu pod zem, aby nebyl rudý mocnář rušen, výraz *Babišovo ticho* definuje webový slovník Čeština 2.0 jako „strach ozvat se vůči nadřízenému s kritikou; podle fungování hnutí ANO a firem Andreje Babiše“.

À propos, tento výtečný slovník, jehož výběr vyšel knižně pod názvem *Hacknutá čeština*, má s naším lexikonem několikero styčných bodů v hesláři. Je to proto, že pracujeme s folklorní látkou; u kolegů zas najdete výrazy z našich předchozích svazků. Zatímco však jejich projekt se zaměřuje výhradně na jazyk, tento lexikon cílí na lidový humor v celé jeho škále.

A co tedy v našem lexikonu najdete?

IV

Stejně jako v předchozích dílech jsme tu skrze abecední pořádek poskládali do mozaiky střípky reality, kde se vedle sebe ocitají Igraček, Jágr, Kajínek, trdelník, tanga, tunel Blanka, Pendolino, Bambini di Praga, Pikachu, viagra, Topolánek, hipsteři, selfie tyč či kamarád s výhodami.

Zajímalo nás, jak humor postupoval různými vrstvami společnosti od teenagerů po starobní důchodce, od bezdomovců po podnikatele, od univerzitních profesorů po fotbalové fanoušky. Širší ohlas měly pochopitelně obecně sdílené pohromy, jako byly povodně, metanolová aféra nebo nemoc šílených krav. Sukces u vtipálků vykazovaly také události dostatečně spektakulární, třeba když hlava státu v přímém přenosu kradla pero nebo když se opilecky potácela nad korunovačními klenoty.

Co se týče zahraničních témat, zařadili jsme do lexikonu výběrově taková, která rezonovala v tuzemském folkloru a u nichž bylo patrné české autorství vtipu. Třeba když američtí vojáci v roce 2003 v Iráku dobyli za pomoci granáto-

metů opevněnou rezidenci, v níž se skrývali Udaj a Kusaj Husajnové, synové svrženého iráckého prezidenta Saddáma Husajna, načež se pak říkalo, že „o Udajovi a Kusajovi máme jen kusé údaje – našly se jen kusy Udaje a údy Kusaje“. V této souvislosti mě nikdy nepřestane udivovat nezměrná paměť humoru, jež v sobě uchovává dávno zapomenuté děje. Tak třeba v říkačce „Mámo, táto, v komoře je MIG!“ se skrývá incident z roku 1998, kdy se nad českobudějovickým sídlištěm srazily dvě vojenské stíhačky MIG-21, přičemž jedna z nich dopadla mezi paneláky. Kdo si to ještě dnes pamatuje?

Nijak neskrýváme, že výběr hesel je do značné míry svébytný. Na objektivitu si nehrajeme. Někdy jsme se prostě z estetických důvodů nechtěli zabývat takovými personami, jako je Ivo Rittig, Tomáš Ortel nebo Marta Semelová. Pak tu byli zas osobnosti jako uhlobaron Zdeněk Bakala nebo politické strany typu Piráti, kteří by si zařazení do hesláře zasloužili, obzvlášť když si *bukanýři* pletou exulanta Sise s koryfejem Sýsem, avšak satirická munice na ně byla příliš slabá. Taktéž jsme si odpustili humor nepokrytě rasistický a xenofobní, i když vtipy o Romech či imigrantech tu najdete, protože zkrátka tvoří součást folkloru. Až na výjimky jsme vynechali anekdoty ze starších dob, hlavně ty notoricky známé a mechanicky aktualizované.

A pak je tu ještě jedna množina, která tu příznačně chybí – česká literatura. Nebýt tragického úmrtí Bohumila Hrabala („Koukejte vypadnout!“ řekla uklízečka Hrabalovi, který seděl na okně a krmil holuby), nenašli bychom za tři dekády snad ani jediný kloudný vtíp o tuzemském literárním provozu, nepočítáme-li interní označení typu *čulifinda* pro Český literární fond (ČLF) či dětinskou parafrázi *Přetržená řiť* na básnický almanach *Přetržená nit*. Ale kdo ten svazček veršů zná? Nic nepomohlo, ani když známý prozaik zfackoval na ulici literárního kritika nebo když surrealistický básník nazval svou sbírku *Mrdat*. Česká literatura až na výjimky nikoho nezajímala, a tak ani nestála vtípálkům za zesměšnění.

Český lid dostal totiž do ruky jinou hračku – politiku.

Jak se s ní vydováděl?

V

Politici to schytávali ze všech stran.

Stačilo mít třeba zvukomalebné jméno, jež ponoukalo ke komolení. Své by o tom mohli vyprávět Tomio Okamura či Dan Ťok, nemluvě o americké diplomatce Condoleeze Riceové. Lidový humor si také s oblibou vychutnával každý tělesný defekt hodnostářů, ať už to byla nadváha, malý vzrůst, bradavice, pleš, pisklavý hlas nebo ráčkování, kterým trpěla řada politiků z disentu. O přezdívku *Náčelník Křivá huba* se dělili Miloslav Ransdorf, Alexandr Vondra, Petr Tluchoř a Václav Klaus jr., kterému se pro vrozenou vadu obličeje říkalo také *Zvoník od Matky Boží*. Svěráznou fyziognomií proslul i poslanec Občanské demokratické aliance Ivan Mašek, o němž se tvrdilo, že bude příštím premiérem, protože jemu jedinému „nemůže jít opozice po krku“.

Můžeme si v této souvislosti položit otázku: Je lidový humor zlý? Laskavý rozhodně není. Zasahuje tělesnost, krásu, zdraví, věk, pohlavní orientaci, politikovy blízké... To vše jsou ale jen zástupné terče za faktické nehoráznosti a fauly, kterých se mnozí politici dopouštějí, což přecezeno ještě přes negativní filtr masmédií způsobuje v mnoha lidech permanentní frustraci, ba zuřivost. Člověk, který vstupuje do politiky, by měl s tímto rizikem počítat. Jde prostě s kůží na trh před natažené tětiny, nabroušené kosy a rozkomíhané řemdihy. A počítat by měl i s jistou

podjatostí, která se k lidovému posměchu váže. Plebejský žertěř nereflektuje na to, jak rozhodl odvolací soud po osmi letech v té či oné kauze. Lidový humor není vyvážený a nestranný, to by popřel sám sebe. A nám jako jeho sběračům nejde o žádné samoúčelné urážky veličenstva, nýbrž o žatvu folklorní úrody. Neříkáme, že to tak je, ale že o tom lid tak žertuje. Jak jsme koupili, tak prodáváme.

A o kterém z našich politiků se vtipkovalo nejvíc? Tři desítky svobodných let zrodily trojici nejvýraznějších politických osobností, které se jmenují – alespoň v našem lexikonu – Venca Lahev, Tuneldědek a Herr Becher, tedy Havel, Klaus a Zeman. A přiznejme, že v současnosti jim dýchá na záda i jistý Alibabiš... K Václavu Havlovi chovala svého času část národa ještě určitou úctu, Miloš Zeman už svými pošetilými klauniádami parodoval sám sebe, a tak se do dějin tuzemského folkloru asi nejvíc zapsal prostřední z prezidentů. Svým mudrlantstvím, svou jazykovou toporností, svou bohorovností...

U každého ze tří klíčových hráčů naší politické scény jsme – vyváženě – vynechali jeden nejdrsnější vtip. Na křtu knihy či autorském čtení vám je ale rádi povyprávíme, jsou totiž bezvadné. Jinak jsme se k autocenzuře neuchylovali. Pevně doufáme, že doba, kdy se nějaké vtipy nesměly říkat, je už za námi.

A jaká je to tedy doba, v níž žijeme?

VI

Vím, že existují lidé, kteří dnešní dobu z duše nenávidí. Buď byla jejich DNA uzpůsobena na rádoby bezpečný, leč nesvobodný režim, jaký zavedli komunisti, anebo byli z vývoje po sametové revoluci tak zklamáni, že zahořkli a cítí jen zmar, který nejde svést na nikoho jiného, jen na nás samé.

Aniž bych chtěl být advokátem privatizačních svinstev, estébáckých privilegií, mafiánského podnikání, amnestie pro podvodníky či trestně stíhaného premiéra s minulostí agenta StB nebo mravně vykloubeného prezidenta, jenž slouží zájmům Ruska a Číny, přeci jen nám seismograf humoru ukazuje i jisté plusové body.

Lidová slovesnost – pravda – nepřináší žádné hlubinné analýzy stavu společnosti. Všimá si komických aspektů doby a často bizarních událostí, jako jsou Havlovy krátké kalhoty, Klausovo chilské pero nebo Zemanova viróza. Na Václavu Klausovi samozřejmě není to nejhorší, že při státní návštěvě v Chile čmajznul propisku, i když je to hezky symbolické. Důležité je ale něco jiného. Za komunistů by Klausovo uloupené pero cenzura okamžitě vyretušovala ze záznamu podobně jako nebožtíka Clementise z ikonické fotky s Gottwaldem z února 1948. A bylo by po srandě.

Nová doba také našťestí nestaví sochy ani Klausovi, ani Paroubkovi, Okamurovi nebo Babišovi, i když by si z nich vtipálci dozajista utahovali. A naše děti se bohudík nemusí ve škole učit básničky o ODS, ANO ani KDU-ČSL, jako jsme se my museli učit verše o Leninovi a jeho rodné straně.

A koneckonců, i sama existence našeho lexikonu je snad důkazem, že není všechno *píčov ke zdi*, jak říká náš bodrý lid, který ani v tomto díle našeho lexikonu nehodláme ve výrazových prostředcích nikterak přistřihávat a ondulovat.

Svoboda je vždycky lepší.

Není-liž pravda?

VII

Rok 1950.

Rozhlasový reportér přijde vyzpovídat jubilanta, který se dožívá sta let.

Děda se zdráhá.

„Je to živé vysílání, soudruhu, uslyší tě celé město,“ přemlouvá ho rozhlasák a dále přísazuje: „Celá země tě uslyší. Celý svět!“

„Celý svět?“ ožije děda.

„Ano, celý svět,“ přisvědčí reportér.

„I Anglie?“

„Jistě.“

„I Amerika?“

„I Amerika, soudruhu.“

A tak děd přistoupí k mikrofonu, ohlédne se, nadechne a zvolá: „Pomóóóc!“

Rok 2000.

„Dobrý den, dovolala jsem se do rádia?“

„Ano, dobrý den.“

„A slyší mě všichni?“

„Jistěže.“

„I v našem městě?“

„Ano.“

„I v obchodech?“

„Určitě.“

„I na tržnicích?“

„I tam, milá paní...“

„Dobrá tedy. Tak, Franto, to máslo nekupuj! Sehnala jsem ho v akci za 39, 90! Opakuji: Franto, máslo nekupuj...“

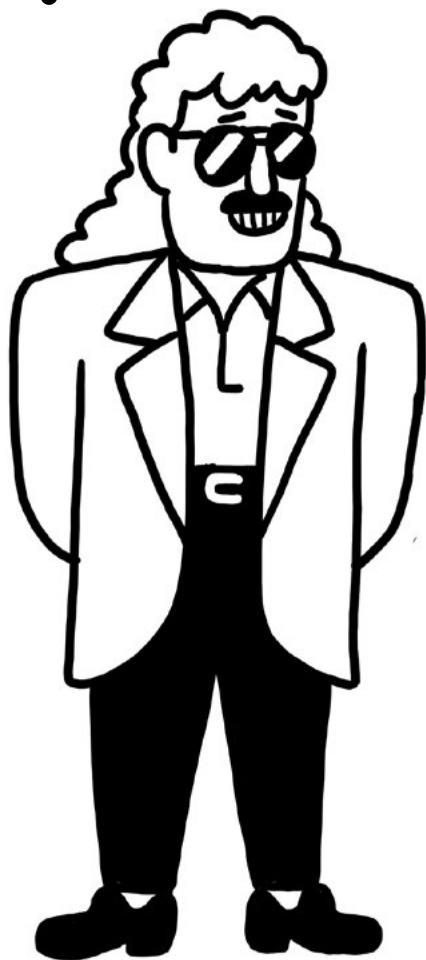
VIII

Je to málo? Je to dost?

Všem lidem dobré vůle a veselé mysli přejeme příjemné počtení.

Jan Nejedlý

Čabánek papánek!

Tak určitě.

**A nyní již, milí zákazníci,
vzhůru do zvýhodněného XXL hesláře...**

A

AFTÁCI – Letní road movie o cestě pro mastičku na vřidky. Ve skutečnosti jde o jeden z výtvorů internetové hry „Odeber písmeno z názvu filmu a napiš krátký popis děje“, jež si vzala na paškál teenagerovskou komedii *Raffáci* z roku 2006. Oblíbená hříčka sociálních sítí zrodila dále snímky *Obří holubi se vracejí* (sci-fi o manipulaci s ptačí DNA), *Dívka na kotěti* (soft porno s prvky zoofilie), *Jen ho nechte, ať se ojí* (horor o auto-kanibalovi), *Jak vycvičit raka* (dokument o boji s karcinomem), *Na samotě u Lea* (tragikomedie ze života onanisty) či *Pan Au* (příběh hypochondra).

Co se týče české kinematografie po roce 1989, zbavila se státního dohledu, ale také štědré státní podpory. Avantgardní výboje proto povětšinou ustoupily nenáročným zábavě. Nejlépe si na sebe vydělaly lidové komedie režiséra Zdeňka Trošky. Na plátna se také v hojně míře dostal fenomén zvaný product placement – reklamní výrobky zasazené do filmového děje.

> *Brd Prd*

Šuky se vrací

Českých režisérů by mělo být o Trošku méně.

Smělo se při natáčení *Babovřesků* kouřit?
Jen TROŠKU.

Ten moment, kdy si uvědomíš, že Airbnb vymyslel Troška ve *Slunce, seno, erotika*...

Lída Baarová neměla štěstí na muže. Nejdříve Goebbels a teď Renč.

Natočit film o Lidicích je výborná protipirátská zbraň. Řada pirátů bude mít špatné svědomí, až bude Lidice vypalovat.

A LÁHVE NA BAR! – Nejrychlejší způsob, jak vyklidit bar. Podle šprýmařů stačí vejít do baru a z plných plic zařvat „A láhve na bar!“, načež se noční podnik rázem vyprázdní. Akustická podoba s arabskou frází „Allahu Akbar“ („Bůh je velký“), užívanou islamisty před teroristickým útokem, se v lidovém humoru objevuje často stejně jako výraz džihád pro svatou válku či mýtus, že na pravověrného muslima čeká po smrti 72 panen. Ačkoli se terorismus české kotlině zatím vyhýbá, jeho silný mediální ohlas zasahuje i do tuzemské satiry, která však primárně necílí na víru, nýbrž na násilí s ní spojované.

Když v roce 2018 vyhrál prezidentské volby podruhé Miloš Zeman, říkalo se, že k výsledkům voleb se přihlásil Islámský stát.

> *Usáma doma*

Alláh je prostě bomba!

Allahu Akbar znamená v arabštině „Bůh je velký“.

Ve všech ostatních jazycích to znamená „K zemi!“.

Jak útočí muslimská sebevražedná včela?
Dává džihádlo.

Terorista se pokusil unést autobus plný Japonců.
Policie má nyní k dispozici 6000 fotografií únosce.

Dvě muslimky si prohlížíjí fotoalbum.
„Podívej, to je náš malý Achmed. Ten vyrostl,
co? Za chvíli vyrazí se svou první bombou
na zádech.“
„To je hrozné, jak se nám ty děti rychle rozletí
do světa.“

New York. Dva policisté se krčí pod deštníkem.
Z nebe padají žáby, gekoni, hadi, varani.
Policista říká kolegovi: „Hrůza, to je tenhle měsíc
už druhé teroristické útok!“

Někdo by měl islamistům vysvětlit, že ty
dvanáctileté panny si v ráji budou muset sami
nafukovat.

Muslimové budou mít v ráji 72 panen?
Chyba v překladu: Budou mít jednu pannu
a bude jí 72 let.

V létě bych chtěl jet na dovolenou poznávat
exotickou muslimskou kulturu.
Nemůžu se ale rozhodnout mezi Francií,
Německem a Velkou Británií.

Dneska jsem šel na ulici za nějakým muslimem
a vypadla mu peněženka.
Tak jsem ji zvednul, běžel za ním a samozřejmě
mu ji vrátil.
On mi povídá: „Že jste tak dobrý člověk, dám
vám radu – nechoďte na nejbližší zápas Baníku!“
Já na to: „Panebože, a proč?“
„Protože hrajou jako kokoti!“

Raději jsem neměla ten Korán

raději jsem neměla ho čist,
snad ani list...

(Oliver Twist)

ALBÁČ – Nakladatelství Albatros. Největší a nejstarší české nakladatelství, jež vzniklo v roce 1949 (do roku 1969 fungovalo pod názvem Státní nakladatelství dětské knihy). Z původního vydavatelství knížek pro mládež se v nových poměrech stala expanzivní firma Albatros Media, která už skoupila třináct menších nakladatelství. Pohlcování menších ryb velkými žraloky kopíruje trend na západním trhu. „Albáč“ vydává mimo jiné knihy o Harrym Potterovi či lexikony *Po práci legraci*.

Znepokojivá zpráva

„Vypálím ti bradavice!“ – tato zpráva od kožního lékaře Harryho značně znepokojila.

AL KULAJDA – Islamistická teroristická organizace Al-Káida, jež stojí za řadou atentátů v celém světě včetně teroristických útoků 11. září 2001 v USA. Zejména útok na dvojici newyorských mrakodrapů známých jako „dvojčata“ (Twin Towers), která se po nárazu letadla sesula k zemi, se otiskl v černém humoru. Jednou z drsných hříček se stala hádanka „Víš, jak se teď zdraví v Americe?“, načež šprýmař ukázal ukazováč-

kem a prostředníčkem viktorku a pak prsty postupně spouštěl dolů jako padající věže mrakodrapů.

> *Usáma doma*

Já za chvíli řídím...

Nemůžete si dovolit lékaře?

Jděte na letiště: zdarma vám tam udělají rentgen, a když zmíníte Al-Káidu, tak i kolonoskopii.

Letí Afghánec letadlem.

Přijde k němu letuška a ptá se ho: „Přejete si whisky, rum nebo něco jiného?“

„Ne, děkuji,“ odpoví Afghánec. „Já za chvíli řídím.“

Můj oblíbený sex je „na 11. září“.

Jak to je?

Rozmrdat dvojčata na šrot!

Nejsem si jistý, jestli víra hory přenáší, ale viděl jsem, co dokáže s mrakodrapy.

AMEŇÁK – Kameňák s náboženskou tematikou. Religiózní náměty se za socialismu v anekdotách téměř nevyskytovaly, neboť církev byla ze strany státu pronásledována, tudíž se na ni neútočilo. Po změně poměrů se situace v tomto ohledu normalizovala. Terčem vtipů se stal tradičně jak celibát, tak i církevní restituce či církevní hodnostáři. K parodiím sváděl kupř. páter Petr

Pítha, jenž v katedrále sv. Víta láteřil nad homosexuality, co nás chtějí deportovat do vyhlazovacích táborů, zatímco ve stejnou dobu byl jistý kněz z Karvinska přistižen na pedofilním dostaveníčku s nezletilým vozíčkářem.

Káně galilejské

Svět vznikl za sedm dní stejně jako většina diplomových prací.

Rada pro praktikující křesťany: Když si ji pak nevezmete, není to předmanželský sex.

Našel jsem peněženku. Jako správný křesťan jsem si řekl: „Co by tak udělal Ježíš?“ Tak jsem ji proměnil na víno.

Devítiletý chlapec zachránil život farářovi – našel mu bulku na přirození.

Jedou dvě jeptišky s biskupem ve vlaku a luští stejnou křížovku.

Jedna jeptiška se ptá druhé: „Prosím tě, součást ženského těla na čtyři, začíná na P a končí na A?“

Druhá jeptiška říká: „No, mohla by to být pata.“ Vtom sebou biskup cukne a zeptá se: „Nemá tu někdo gumu?“

Papež jede městem v papamobilu. Náhle k němu přistoupí člen místní mafie.

Mafián říká: „Náš boss Luigi dnes zemřel a jeho poslední přání bylo, abyste se vyspal se ženou.“

„Bohužel, synu, to není možné.“

„On si myslel, že tak odpovíte. V tom případě vás mám na místě zastřelit.“

„Počkej, synu. Vypadá to, že mi nic jiného nezbyvá, ale mám tři podmínky.“

„Dobrá, jaké jsou?“

„Za prvé, musí být slepá, aby neviděla, že spí s papežem. Za druhé, musí být hluchá, aby mě nemohla poznat po hlase.“

„A za třetí?“

„Jo, a musí mít pořádný kozy!“

Ráno po svatbě v Káni Galilejské.

Hosté se pomalu probouzejí, většina z nich se drží za hlavu a sténá. Jeden muž prosí: „Já mám takovou žízeň! Skočte někdo pro vodu...“

Ježíš se zvedne, že tedy půjde, když všichni svorně vykřiknou: „Ne! Ty už ne!“

Venkovan přišel do nebe a přinesl s sebou jitrnici. Nebešťané nevěděli, co to je. Zeptali se tedy Panny Marie, protože žila dlouho na Zemi. Marie odpověděla: „Taky to nepoznávám, i když... kdyby to nemělo tady ty dřívka, tak by to byl celej Duch svatej!“

AMERIČTÍ VĚDCI – Částí protagonisté kuriózních bonmotů, kteří po roce 1989 nahradili v anekdotách neomylné sovětské vědce. V sentencích se odráží jak nekritický obdiv ke všemu americkému, tak i víra ve vědu jako takovou, byť jsou její tvrzení mnohdy protichůdná.

V kostce to vystihuje výrok: „Američtí vědci zjistili, že lidé věří všemu, co američtí vědci zjistili!“

Bod G nalezen!

Američtí vědci zjistili, že až 69 % lidí dokáže najít v každé větě něco sexistického.

Američtí vědci zjistili, že narozeniny prospívají lidskému zdraví. Lidé, kteří v životě oslaví více narozenin, se dožívají vyššího věku.

Američtí vědci zjistili, že ruskou ruletu si užívá pět lidí ze šesti.

Američtí vědci zjistili, že 95 % Američanů preferuje sex ve sprše – zbytek ještě nebyl ve vězení.

Američtí vědci vytvořili fotoaparát s tak rychlou závěrkou, že dokáže vyfotit ženu se zavřenými ústy.

Američtí vědci zjistili, že ženy mají skutečně bod G. Je na konci slova „shopping“.

ANOFERT – Hospodářské, mediální a politické impérium Andreje Babiše. Název propojuje koncern Agrofert s politickou stranou ANO. V obou subjektech má hlavní slovo slovenský oligarcha, který stranu řídí jako firmu, přičemž panuje obava ze střetu zájmů velkopodnikatele a vrcholného politika. A jestliže o uzeninách z Agrofertu zlé jazyky říkají, že spíše než maso obsahují

separát, kůži, sóju a škrob, podobně náhražkovité a nahodilé jsou i ideje hnutí ANO, jež je schopno během dne otočit názor o 180°.

> *Blbiš > Čapák*

Všeci kradnú, jen já čerpám

Nejkratší vtip dneška?

Do Agrofertu přišla daňová kontrola.

Pokud najdete v Babišových párcích maso, stala se ve výrobě smrtelná nehoda.

Babišová posílá ráno Babiše do města a říká:

„A prosím tě, kup Mladou frontu!“

On po návratu: „Tak jsem vzal i Lidovky.“

ASPIRIN BOHATÝCH – Kokain. Též koks, kokeš, kokos, karel, cukr, pudr, sníh. Cena této stimulační drogy, která navozuje pocit radosti, sebedůvěry a činorodosti, se pohybuje v řádu několika tisíc korun za gram. „Aspirin bohatých“ užívalo mnoho slavných osobností z politiky a showbyznysu („Nikomu ani muk a Mukovi ani gram“). Když podnikatel a politik Tomio Okamura založil v roce 2010 cestovku pro plyšáky Toy traveling, skrze níž movití zahraniční klienti posílali své plyšové mazlíčky do Prahy, kde je nafotili u pamětihodností a poslali zpět majitelům, vtipkovalo se, že pravým cílem této absurdní turistiky je pašování kokainu v útrobách plyšáků.

> *Tomio Vyndej*

Ajne klajne kokajn lajne

Nemam rád lidi, kteří berou drogy – hlavně celníky.

Když nepřijde hora k Mohamedovi, kokain nebyl kvalitní.

Amsterdam je jak Tour de France. Všude samý cyklisti na drogách.

Happy Birthday to You

já už nefetuju,

kdybch si dal lajnu,

do rakve si hajnu.

(Happy Birthday to You)

ATLAS HUB – Svérázný překlad názvu sociální sítě Facebook, lidově zvané též Držkokniha, Ksichtbůk či Tlamák. Dobrovolnou ztrátu soukromí podstupují na Facebooku denně miliony lidí, kteří dávají na odív svůj všední život. „Atlasu hub“ propadají zvláště ženy, jejichž potomci si mohou užít pochybné slávy na internetu od snímku z ultrazvuku a prvního hovínka v nočníku po nedejbože úmrtní oznámení. Ačkoli má tato sociální síť lidi propojovat, často vede k pocitům frustrace, závislosti, k prohloubení osamělosti, či dokonce k šikaně. Stále více se Facebook stává také nástrojem reklamy a propagandy.

> *Špulkohubky koupelnové*

Sdílel jsem ho na zdi...

Ptá se medvěd dinosaura: „Ty, Dino, přidal si tě Noe na Facebooku do přátel?“

„Ne, proč?“

„Hm, tak to jsi dost v pytlí.“

Jako malej jsem byl strašnej debil. No a víte co, nebyl žádný Facebook, Twitter a takovýhle věci. Takže jsem byl debil, ale věděli to jen doma.

Komár mi dal like na ruku, tak jsem ho sdílel na zdi.

Už třetí den nefunguje Facebook. Zoufalí lidé vyběhli do ulic, náhodným kolemjdoucím strkají svoje fotky pod nos a řvou na ně: „Líbí se ti to? No tak sakra líbí se ti to?“

Přátelé na Facebooku jsou jako propisky. Máte jich 400, ale píšou jen 3.

„Popelko, slyšela jsem, že tvoje macecha a sestry odjely na bál.“

„No a?“

„Nechceš taky? Nachystala jsem ti krásné šaty, botičky, kočár i se sluhy...“

„Blázníš, kmotříčko vílo? Teď, když se konečně uvolnil počítač pro Facebook!“

Kamarád vyfotil čerstvě narozeného syna a hodil jeho fotku do FaceApp, aby viděl, jak bude vypadat za dvacet let.
A kluk je celý soused!

AVATAR – Prezidentský kandidát Vladimír Franz, který svým modře potetovaným obličejem připomínal fantastické bytosti z filmu Jamese Camerona *Avatar*. Excentricky vyhlížející umělec se v přímé prezidentské volbě v roce 2013 utkal mj. s Milošem Zemanem, Janem Fischerem či Karlem Schwarzenbergem (Tomio Okamura byl z volby pro formální nedostatky vyřazen). Ačkoli se v narážce na korporátní barvu ODS říkalo, že Franz je „modřejší než Klaus“, skončil „Avatar“ nakonec pátý se ziskem 352 000 hlasů (cca 7 % voličů).

Poplach na poště

Sejde se Čech, Žid, Rakušan, Japonec, Avatar a parta komunistů... Takhle nezačíná vtip, takhle začínají české prezidentské volby.

Proti kandidatuře Vladimíra Franze na prezidenta protestuje Česká pošta. Poštáči by totiž nepoznali, zda je známka s Franzem orazítkovaná, nebo ne.

A VY JSTE KDO? – Typická rétorická fráze Václava Klause, jíž se snažil dostat do defenzivy partnera v dialogu, ať už novináře či politika. V této sentenci, která zlidověla, je koncentrována arogance, povýšenost i mindrák člověka, jenž byl až do roku 1989 absolutně neznámým obyvatelem paneláku, majitelem trabantu a řadovým ekonomem ve státních službách, který pět dní před pádem režimu vystoupil v diskusním pořadu rakouské televize, kde obhajoval politiku pomalých reforem perestrojky a varoval před neviditelnou ru-

kou trhu. Ironií osudu je, že když Václav Havel uváděl 26. listopadu 1989 Klause do světa vysoké politiky, tehdejšímu premiérovi Ladislavu Adamcovi představil novou tvář v delegaci Občanského fóra omylem jako „doktora Volfa“.

Když v Brně roku 2013 pojmenovali ulici po prvním českém prezidentovi, objevil se pod cedulí Ulička Václava Havla příznačný nápis „A vy jste kdo?“ s podpisem Václav Klaus.

> Jepe Nepe > Tuneldědek

Meziplanetární mise objevila známky existence Avatarů na poště v Praze 4-Nuslích.

BABIŠOVŠTINA – Směs češtiny a slovenštiny, kterou mluví premiér Andrej Babiš (srovnej s husákovštinou). Svérázný řečník občas použije i novotvary, jež se nevykytují ani v jednom z jazyků. Viz výrazy jako „souvis“ pro souvislost či „motýle“, které se staly námětem řady výtvorů lidové tvořivosti („Chytila jsem na pasece motýle, / nejdřív jsem mu utrhala křídýle, / nožičke, tykadle, / hlavičke mu potom sama upadne...“). Nutno přiznat, že Babišův marketingový tým dokáže rétorické přešlapy svého chleboďárce zdatně využít v politikův prospěch, jako třeba v případě neomalené odpovědi redaktorce České televize po Babišových příjmech: „A proč bych vám já měl sdělovat všechny moje příjmy? Sorry jako.“ Makarónská fráze se stala ikonickým šiboletem premiérový politické dráhy. V roce 2014 neuspěl poslanec Daniel Korte z TOP 09 se žádostí, aby byla řečnická vystoupení Andreje Babiše ve sněmovně tlumočena do češtiny.

Lekce z japonštiny

Víte, jak se řekne japonsky neplatič daní?
Soriako.

BABKY DEMOKRATKY – Fanatické obdivovatelky slovenského politika Vladimíra Mečiara, lídra Hnutí za demokratické Slovensko (HZDS). Pozitivní náboj sametové revoluce se na Slovensku brzy přepóloval v militantní nacionalismus, čehož Mečiar hbitě využil. Na národoveckých manifestacích jej podporovaly hysterické „babky demokratky“, které svými hlasivkami a kabelkami utloukaly každý hlas odporu. Po rozdělení

federace v roce 1993 se premiérem samostatného Slovenska stal právě Mečiar, kterému se v souvislosti s jeho volebním sloganem „Len on to dokáže“ začalo říkat Lenon. Za jeho vlády, kterou lemovala řada skandálů včetně únosu syna prezidenta Michala Kováče, se Slovensko začalo dostávat do mezinárodní izolace. V nejvyšší funkci však „Lenon“ vydržel až do roku 1998.

> *Depardióvič*

Konec volejbalu na Slovensku

Vladimír Mečiar nastoupí do taxíku a šofér se ho ptá: „Kam to bude?“

„To je jedno, mňa potrebujú všade,“ odvěti Mečiar.

Kdo je nejlepší elektrikář na světě?

Mečiar. V neuvěřitelně krátkém čase izoloval celé Slovensko.

Víte, kdy měl Mečiar na sobě naposledy montérky?

Když seřizoval Dubčekovi brzdy.

Víte, proč nikdo nechce na Slovensku hrát volejbal?

Nikdo nechce být smečiar.

BAČAJKA – Nový název pro čabajku poté, co na ni Evropská unie uvalila ochrannou značku původu určenou pouze pro originální klobásu z Maďarska. Přesmyčka v názvu, aniž by se změnila receptura či chuť